

Sprawozdanie z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za rok 2018

Ustawa z 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej nakłada na gminy obowiązek realizacji zadań w zakresie wspierania rodziny i systemu pieczy zastępczej. Zgodnie z art. 176 pkt.1 wyżej cytowanej ustawy do zadań gminy należy realizacja gminnych programów .

W związku z tym Uchwałą z dnia 3 lutego 2016r. został przyjęty do realizacji Gminny Program Wspierania Rodziny dla Gminy Miasta Lipna na lata 2016-2018 którego głównym założeniem jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dla dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Zadania tego Programu koncentrują się nie tylko na dziecku, ale całej rodzinie również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostaje poza biologiczną rodziną w celu odzyskania przez nią funkcji opiekuńczych.

Rodzina to najważniejsze środowisko w życiu każdego człowieka, które kształtuje osobowość, system wartości i styl życia. Ważną rolę w prawidłowym funkcjonowaniu rodziny odgrywają wzajemne relacje pomiędzy rodzicami . W przypadku dezorganizacji życia rodziny nie jest ona w stanie realizować podstawowych zadań ,łamane są reguły a zachowanie poszczególnych członków rodziny stają się niezgodne z normami prawnymi, moralnymi oraz z oczekiwaniami społecznym.

W 2018 roku rodziny wymagające wsparcia asystenta rodziny mogły skorzystać z takiej pomocy. W tym celu MOPS zatrudnia asystenta rodziny na pełny etat w ramach umowy o pracę. Stanowiło dofinansowanie w ramach „Programu asystent rodziny i koordynator rodzinnej pieczy zastępczej w roku 2018 „.

Wszystkie rodziny objęte wsparciem asystenta przeżywają trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Ponadto powodami trudnej sytuacji życiowej rodzin wspieranych pomocą asystenta są: ubóstwo, potrzeba ochrony macierzyństwa, bezrobocie, alkoholizm, przemoc w rodzinie, niepełnosprawność.

Pod opieką asystenta objętych zostało 9 rodzin tj. 14 osoby dorosłe i 42 dzieci. W 2018 na wniosek Sądu Rejonowego w Lipnie 3 rodziny zostały zobowiązane do współpracy z asystentem rodziny.

Charakterystyka rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny:

- 4 rodzin niepełnych
- 5 rodzin pełnych
- 10 osób bezrobotnych
- 1 osoba niepełnosprawna

W rodzinach objętych wsparciem występują dysfunkcje ;

- opiekuńczo-wychowawcze
- w prowadzeniu gospodarstwa domowego oraz
- nieumiejętnego gospodarowania budżetem.

W rodzinach objętych asystą prowadzone były następujące działania:

1. udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego:

- instruktaż prawidłowego sprzątnięcia mieszkania (sporządzenie stałych czynności utrzymujących porządek w mieszkaniu – podział obowiązków na członków rodziny), dbanie o właściwy wizerunek warunków mieszkaniowych
- trening kulinarny (piramida żywieniowa, zasady zdrowego żywienia),
- trening kompetencji w zakresie dbania o zdrowie (edukacja i trening w zakresie profilaktyki zdrowotnej i higieny, zasady pielęgnacji dzieci),
- edukacja w zakresie zachowania higieny (zasady przestrzegania higieny, czynności higieny, choroby związane z zaniedbaniem higieny osobistej), przestrzegania właściwych godzin kładzenia dzieci spać,
- edukacja w zakresie gospodarowania budżetem (analiza dochodów i wydatków, planowanie i monitorowanie wydatków, nabywanie umiejętności racjonalnego wydatkowania,
- edukacja w zakresie oszczędnego gospodarowania mediami (sposoby oszczędzania wody, prądu, gazu, itp., założenie organizera porządkującego dokumentację),
- wykorzystywanie swoich możliwości i uprawnień w celu pozyskania dodatkowych dochodów,
- pomoc w załatwieniu spraw urzędowych,
- tworzenie regulaminu prawidłowego zachowania w domu,
- zasady związane z prawidłowym zachowaniem wobec rodzeństwa i rodziców;

2. udzielenie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych

- Podczas pracy z rodziną zbierane są informacje o jej sytuacji rodzinnej, środowisku wychowawczym, problemach i dotychczasowych próbach ich rozwiązania. Na tej podstawie sporządzane są indywidualne plany pracy z rodziną obejmujące m.in. wskazania dotyczące możliwości ubiegania się o wsparcie finansowe.

3. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych:

- poprawa wzajemnej komunikacji w relacji rodzic-dziecko (rozmowy o prawidłowym komunikowaniu się, wyrażaniu uczuć i wzajemnych potrzeb),
- trening psycho-edukacyjny (radzenie sobie ze stresem, zniechęceniem, lękiem, bezsilnością i własnymi emocjami),
- trening asertywności i budowania poczucia własnej wartości (zachowania asertywne w sytuacji prezentowania własnej opinii oraz reakcji na krytykę i atak),
- praca nad usprawnieniem porozumiewania się w drodze dialogu, którego efektem będzie nabycie prawidłowych nawyków w zakresie mówienia i słuchania (rozmowy edukacyjne dot. Używania odpowiedniego słownictwa adekwatnego do wieku i sytuacji),
- wsparcie psychologiczne dla rodziców i dzieci (informowanie o możliwości skorzystania ze specjalistycznej pomocy psychologicznej oferowanej przez Poradnię Psychologiczno - Pedagogiczną w Lipnie.

4. udzielenie pomocy rodzinom w postaci:

- konsultacji prawnych,
- pomocy w formułowaniu pozwów o alimenty

5. udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi:

- działania na rzecz reintegracji rodziny (edukacja w zakresie wspólnego spędzania czasu przez rodziny, wspólnego uczestnictwa w świątach rodzinnych),
- poprawa relacji rodzic-dziecko (nauczanie o rolach w rodzinie – co należy do roli matki, ojca, dziecka, itp., rodzaje postaw rodzicielskich i konsekwencje ich stosowania ujawniające się w zachowaniu dziecka),

- podtrzymanie i zacieśnienie więzów rodzinnych (utrzymywanie kontaktu z bliższą i dalszą rodziną, wspólne spędzanie czasu – gry i zabawy, spacer, itp.),
- wdrażanie metod nagradzania i karania
- motywowanie do aktywnego uczestniczenia w życiu szkolnym dziecka, utrzymywanie systemowego kontaktu ze szkołą dziecka,
- kontakt z kuratorem, pedagogiem, wychowawcą klasy, Poradnią Psychologiczno-Pedagogiczną, lekarzem, Policją.

Ilość rodzin objętych nadzorem kuratora rodzinnego – 7 rodzin

6.wspieranie aktywności społecznej rodzin:

Zachęcanie, motywowanie do czynnego udziału w życiu społeczności lokalnej, np.:

- informowanie o możliwościach i ofercie wypoczynku podczas wakacji, ferii zimowych,
- udziału w wydarzeniach szkolnych (udział w rozpoczęciu roku szkolnego, pasowaniu na ucznia, udział w choinkach, kiermaszach itp.)

7.udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów zdrowotnych dzieci i rodziców:

- edukacja w zakresie poprawy zdrowia (udzielanie informacji o potrzebie chodzenia do stomatologa, okulisty, dermatologa),mobilizowanie do naprawy zaniechanych kontroli lekarskich;

8.motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych:

- diagnoza predyspozycji zawodowych,
- informowanie o odbywających się kursach zawodowych organizowanych przez Powiatowy Urząd Pracy,
- motywowanie do utrzymania aktywnego kontaktu z PUP;

9.udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymaniu pracy zarobkowej:

- informowanie o sposobach poszukiwania pracy,
- nauka pisania CV, listu motywacyjnego, życiorysu,
- zasady autoprezentacji podczas rozmowy kwalifikacyjnej,
- motywowanie do utrzymywania pracy poprzez rozmowy wspierające;

Działania, które były podejmowane na rzecz rodziny prowadziły do pozytywnych zmian. Dla każdej rodziny po wcześniejszej ocenie sytuacji został stworzony indywidualny plan pracy, który był realizowany w oparciu o odpowiednio dobrane działania.

W roku sprawozdawczym zrealizowano zgłaszane potrzeby i działania na rzecz rodzin:

- sześć rodzin brało czynny udział w projekcie „Rodzina w centrum” realizowany przez PCPR w Lipnie z następujących form wsparcia:
  - specjalistyczne poradnictwo rodzinne – pedagogiczne – 6 rodzin
  - specjalistyczne poradnictwo rodzinne- psychologiczne- 6 rodzin
  - specjalistyczne poradnictwo rodzinne- psychiatryczne – 1 rodzina
- 3 rodziny wraz z dziećmi ukończyły Warsztat wzmagający kompetencje rodzicielskie dla rodziców naturalnych w ramach projektu „ Rodzina w Centrum „,
- 4 rodziny ukończyły wraz dziećmi Warsztaty „Depresja i wypalenie u dzieci i młodzieży - jak zapobiegać w ramach projektu „Rodzina w Centrum” organizowanym przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie.

- 2 rodziny wraz z dziećmi uczestniczyły w 5 dniowych warsztatach w Jastrzębiej Górze na warsztatach „ Szkoła dla rodziców” także organizowanych przez Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Lipnie.

- 11 dzieci uczęszcza do Świetlic środowiskowych przy szkołach podstawowych .
- dla dwojga dzieci ustalono stopień niepełnosprawności .
- poradnia Psychologiczno - Pedagogiczna w Lipnie wydała 6 opinii określających indywidualne potrzeby rozwojowe i edukacyjne dziecka.
- 3 dzieci przebywa w Specjalnym Ośrodku Szkolno - Wychowawczym - wczesne wspomaganie rozwoju.

Asystent rodziny przekazywał rodzinom na bieżąco odzież, obuwie, sprzęt gospodarstwa domowego, meble, które pozyskiwał od osób prywatnych.

Dla osiągnięcia lepszych efektów utrzymywany był stały kontakt z placówkami współpracującymi: pracownikami socjalnymi, dzielnicowym, koordynatorem pieczy zastępczej, z wychowawcami placówek opiekuńczo-wychowawczych, służbami zdrowia, jak również placówkami dydaktycznymi na terenie Gminy Miasta Lipna. Nawiązano kontakt z pedagogami szkolnymi oraz nauczycielami w celu uzyskania jak najbardziej kompletnej wiedzy na temat dzieci, pochodzących z rodzin, z którymi współpracuje asystent rodziny. Prowadzona jest systematyczna współpraca z kuratorami sądowymi. Asystent rodziny ponadto uczestniczył w grupach roboczych działających przy Miejskim Zespole Interdyscyplinarnym d/s przeciwdziałania przemocy w rodzinie. Dla podtrzymania efektów, które udało się wypracować z rodzinami konieczna jest stała kontrola, a także wsparcie ze strony asystenta w stosunku do rodzin. Ważnym elementem jest kontynuowanie działań asystenta rodziny we współpracy z pracownikiem socjalnym Ośrodka.

10. Tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystenta rodziny

W MOPS w Lipnie asystent rodziny jest zatrudniony na umowę o pracę na czas nieokreślony. Posiada szereg ukończonych kursów z wiedzy na temat pracy z dziećmi :

- Przeciwdziałania uzależnieniom i przemocy w rodzinie,
- Praca z rodziną oparta na potencjałach,
- Rodzina w pracy socjalnej,
- Superwizja dla asystentów rodziny,
- Mediacje rodzinne.

Podsumowanie

Praca z rodzinami jest procesem złożonym i długotrwałym. Efekty pracy z rodzinami w przeważającym stopniu zależą od aktywności rodzin, otwarcia na otrzymywane wsparcie, chęć wprowadzenia w życie zmian. Objęcie rodzin wsparciem asystenta nie zawsze gwarantuje przywrócenie rodzinie zdolności do prawidłowego wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczej.

Praca z tymi rodzinami winna być systematyczna i planowa. Dlatego należy kontynuować różne formy wsparcia dla rodzin, uwzględnione w gminnym programie.